

Παγωνήσια

ΘΕΜΑΤΑ ΑΚΡΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΚΛΑΒΩΜΕΝΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

Έτος Β'

Άριθ. Φύλλου 13

29 Νοεμβρίου
1975

ΓΡΑΦΕΙΑ:

Βερανζέρου 18

ΑΘΗΝΑΙ 102

Τηλ. 534.602

Ο πρώτος χρόνος

Με τη βοήθεια του Θεού, τη συμπαράτασι των φίλων συμπατριωτών και τη δική μας προσπάθεια, έτοιμον τον μήνα, κλείνουμε ένα χρόνο. Τον πρώτο χρόνο. Είναι μεγάλη η χαρά μας και δυνατή η συγκίνηση, γιατί η έφημερίδα, η κάθε έφημερίδα, τόσο γι' αυτούς που μοχθούν να την εκδώσουν όσο και για εκείνους που τη διαβάζουν έχει ζωή. Ας και είναι ζωντανός οργανισμός. Γεννιέται, μεγαλώνει, αντιμετωπίζει προβλήματα, αρρωσταίνει, γίνεται καλά, λυπάται, χαίρειται!

Τό πο βασικό όμως είναι ότι ζή με συντροφιά τη φροντίδα του καθενός αναγνώστη της, τον οποίο με τη σειρά της, ενημερώνει, μορφώνει, διασκεδάζει και, όπως συμβαίνει στη δική μας περίπτωση, καταφέρει να γίνουν δυο φίλοι συνταξιδιώτες και προσκυνητές της πατρίδας γης. Τό τελευταίο τό πετύχαμε, έστω και με τις λίγες δυνάμεις που διαθέτουμε. Τό διαπιστώσαμε από τό πληθός των γραμμάτων που λαβαίνομε. Έτσι

μιάς δόθηκε και η ικανοποίηση ότι σωστά ξεκινήσαμε αυτή την προσπάθεια που παράλληλα απέβηκε προς όφελος των ξεχωριστών χωριών μας, μια και κάθε τόσο, είτε έμμεσα προσωπικά είτε οι φίλοι που πραγματικά ενδιαφέρονται για τον τόπο μας, δίνουμε τη μάχη για να δείξουν οι άρμόδιοι τό ενδιαφέρον που χρειάζεται ο τόπος μας. Οι οποίοι που τάχαμε σαν αντικείμενο, μέρα με την ημέρα, μίνα με τό μήνα, όλο και θα επιτυγχάνονται και ελπίζομε πως όλα θα πάνε καλά, πάντα με τη δική σας συμπαράτασι και αγάπη. Τό ενδιαφέρον τό δικό σας, που θα γίνει ή αφετηρία για να μεγαλώσουμε και ακόμα, να βρισκόμαστε κοντά σας πιο γρήγορα και περισσότερες φορές τό χρόνο. Τό εύχομαστε και συνάμα εκπνέζομε προς όλους σας τις θερμές ευχαριστίες μας για την παρουσία σας στο χώρο που με τόση προσπάθεια κινούμαστε, για ένα καλό σήμερα και ένα καλύτερο αύριο τόπου μας.

Προβλήματα των χωριών μας

ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ ΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΤΩΝ ΧΩΡΙΩΝ ΜΑΣ, ΑΛΛΟΙΩΣ...

Τά χάνομε τά χωριά μας. Με άλλα λόγια, δέν θα μπορούμε να τά βρούμε με τό καταχείμωνο. Ό χειμώνας έτούτη τη χρονιά έρχεται βαρύς. Χιόνια πολλά, βροχές δέναντες και είμαστε ακόμα στον Νοέμβριο και γνωρίζομε πως οι μήνες που ακολουθούν είναι πάντοτε οι χειρότεροι.

Είχαμε φωνάξει τό καλοκαίρι και ακόμα πιο πριν ότι πρέπει να ληφθή ιδιαίτερη φροντίδα για τό όδικο δίκτυο των χωριών μας, αλλά κανένας δέν έδειξε τό πρόβλημα. Ποίος έπρεπε να φροντίσει; Μά κατά πρώτο λόγο ή Πολιτεία, τ' άρμόδια κρατικά όργανα και υπηρεσίες, αλλά κι' αυτούς κάποιος έπρεπε να τους σκουπήσει. Και ξεκινάμε από τους παράγοντες τους τοπικούς.

Έλπίζομε πως οι τοπικοί παράγοντες έκαμαν τό καθήκον τους και

έδειξαν τό ενδιαφέρον που χρειάζεται, αλλά δέν βρήκαν και συμπαράτασι από τά πρόσωπα εκείνα που είναι τό περισσότερο κατάλληλα για μία τέτοια περίπτωση.

Τά πρόσωπα αυτά είναι άρκετά για να μη πούμε πολλά και βασικά αναφερόμαστε στους πολιτευτές της περιοχής μας και ειδικότερα τους εκλεγμένους με την ψηφο του λαού μας αντιπροσώπους μας στη Βουλή. Τους έκλεκτους μας στους οποίους πρέπει να υπενθυμίζομε πότε πότε ότι πρέπει να θυμούνται τη συμπαράτασι των ψηφοφόρων των στην έπιτυχία τους και τό γεγονός ότι θα την

ξαναχρηαστούν σε μία καινούργια εκλογική αναμέτρηση. Δέ θέλομε σε καμμία περίπτωση αυτή ή υπενθύμιση να ληφθή σαν εκδιαστικός ύπαινιγμός. "Ας ήταν να μην είχαν ανάγκη τά χωριά μας απ' ό,τιδήποτε και ούδέποτε θα κάναμε μία τέτοια υπόμνησι. "Αλλά οι ανάγκες δημιουργούν προβλήματα, πολλά των οποίων με λίγη καλή θέλησι βρίσκουν τη λύσι τους. Γνωρίζομε και έχομε πολλά παραδείγματα ότι σε άλλες περιοχές της χώρας πολλά γίνονται γιατί οι εκπρόσωποι των ελπίων περισσότερο πολιτικάντηδες, όπως γνωρίζομε, κι' αυτό είναι αλήθεια, ότι οι δικοί μας έκλεκτοι

είναι, ως πούμε, έκλεκτικοί. Δέν δίνουν τον άγώνα να έγκριθ ή μία πίστωση 100—200 χιλιάδων για τις ανάγκες π.χ. του Παραγγίου Παγωνίου και αναφερόμαστε στο χωριό αυτό με βάσι πρόσφατη έπιστολή που λάβαμε και έχομε στην διάθεσι του καθενός, αλλά αγωνίζονται για την έκμετάλλευσι του υπεδάφους της "Ηπείρου μας. Βεβαίως δέν λέμε ότι σφάλουν με αυτή την ενέργεια και θα ήταν εύχης έργο να γίνει κάτι τέτοιο, αλλά... άσπου ν' αγοράσωμε ψηλές αδιάβροχες μπότες καλά θάνα να φοράμε και γαλότσες. Μέριμα δηλαδή για τις πρώτες και επείγουσες ανάγκες των χωριών μας και έν συνεχεία για τις μεγαλύτερες. Και μία και θίξαμε τό πρόβλημα των δρόμων, ως γίνουν τουλάχιστον δατοί οι υπάρχοντες κορδρόμοι για να μπορέι ή γιαντρός, ή ταχυδρόμος, ή παπάς, ή δάσκαλος να φτάνουν στο χωριό και κοντά στους ανθρώπους μας και έν συνεχεία ν' ασφαλτοστρωθούν και να γίνουν πλατύτεροι. Μά πρώτα απ' όλα να υπάρχουν γιατί είναι άπαραίτητοι.

ΟΙ ΕΠΙΤΕΥΞΕΙΣ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ ΚΑΙ Ο ΕΦΕΤΕΙΝΟΣ ΧΟΡΟΣ

Έπιτυχία έσημείωσε ή χορός της "Αδελφότητας Περιστέρου Παγωνίου εις τό ξενοδοχείον "ΣΤΑΝ ΑΕΥ", στις 27 "Οκτωβρίου έ.έ.

Η Διοίκηση της "Αδελφότητας, ευχαριστεί θερμώς όσους χωριανούς παρευρέθησαν και έτίμησαν διά της παρουσίας των την έκδη-

λωσί μας, καθώς και όλους τους ξένους. "Ιδιαίτερως τον νεοσύμβουτο Σύλλογον Νέων Παγωνίου, οι οποίοι συνδιασκέδασαν μαζί μας ως τις πρωινές ώρες. Τους ευχόμαστε καλή έπιτυχία εις τό έργο που έχουν αναλάβει και παροτρύνομε τους νέους του χωριού όπως τους ακολουθήσουν έγγραφόμενοι εις τον Σύλλογον, προσφέροντας διά της παρουσίας των ήθική βοήθεια και δύναμι ταυτόχρονα, για τό καλό γενικής των χωριών του Παγωνίου μας.

Έκ της "Αδελφότητας

Ο χορός της Μέγγουλης, ή πρώτος έφέτος, έδωσε την ευκαιρία στους Μεγγουλίτες να ξανασμίξουν ύστερα από τις καλοκαιρινές διακοπές, να χωριανόι, μετά από τις θερινές διακοπές, να ευχηθούμε καλό χειμώνα και καλή έπιτυχία στις δουλιές τις άτομικές και τις κοινές προσπάθειες της "Αδελφότητος αλλά και να ανακουμπωθούμε για τις καινούργιες προσπάθειες της νέας περιόδου.

ΕΠΑΞΙΑ ΠΡΟΑΓΩΓΗ

Στον κ. Γεώρ. Κοϊδάκη πού, έπαξίως, έγινε Διευθυντής "Ελλάδος στην "Ολυμπιακή "Αεροπορία, ευχόμαστε και σ' άνωτέρω.

ΤΟ ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑ

Ο ΑΝΤΙΘΕΤΟΣ

Του Κ. Θ. Β.

Μπήκα στο βιβλιοπωλείο και άγόρασα την έκδοσή του. Κλείσαμε στο γραφείο μου και διάβασα προσεκτικά ό,τι είχε γράψει. "Ήταν μία πραγματεία ένδιαφέροντα και ένδιαφέροντα. Χάρη και ένθουσιαστικά. Χαρά για τό ένάβρισκα, ένθουσιασμό για τό έννας φίλος και συμπατριώτη και ένθουσιαστικό. Χαρά για τό ένθουσιασμό που ένθουσιαστικό. Χαρά για τό ένθουσιασμό που ένθουσιαστικό. Χαρά για τό ένθουσιασμό που ένθουσιαστικό.

κουσε τη φωνή μου μπορώ να πω ότι χάρηκε τό ίδιο όπως και ένώ. Κλείσαμε έννα ραντεβού και ίδωθήκαμε στο γραφείο του. Με έκτακτη όπως άκριβώς περίμενα, με άνεπιτη χαρά. Κουβέντα στην κουβέντα γυρίσαμε στα παλιά και στα χωριά μας. Κι' έδω έπρεσε τό έννα από τά σύννεφα. Ούτε ήθελε ν' άκούση. "Από χρόνια είχε ξεκόψει και να πηγαίνει, αλλά και νάχη έπαφές με τους συγ-

Χαρούμενο στιγμιότυπο από την συνεστίασι.

προσδοκίες Βησσανιώτικη συνεστίασι από την έπιθυμία να συναντηθούμε πάλι. Όλοι μαζί οι χωριανόι, μετά από τις θερινές διακοπές, να ευχηθούμε καλό χειμώνα και καλή έπιτυχία στις δουλιές τις άτομικές και τις κοινές προσπάθειες της "Αδελφότητος αλλά και να ανακουμπωθούμε για τις καινούργιες προσπάθειες της νέας περιόδου.

στο πολυτελέστατο και κεντρικό ξενοδοχείο "ΣΤΑΝ ΑΕΥ" αλλά όμως έγραψε τό προσωπικό γράμμα φαίνεται δέν έβριθκαν την άπληχσι που έπρεπε και περιμέναμε, στις περισσότερες Βησσανιώτικες καρδιές. Γιατί έχετε πόσοι ήρθαν στο (ΣΥΝΕΧΕΙΑ εις την σελ. 4)

Ο κ. Παν. Πανούρης Γεν. Γραμματέας Υπουργείου Έμπορίου

Θερμά συχαρητήρια στον κ. Παναγιώτη Πανούρη που άνέλαβε κατόχοντα Γενικού Γραμματέως του "Υπ. Έμπορίου.

Χωριανός του. Αιτία, τό γεγονός ότι όσο καιρό αγωνιζόταν, με άνεια αλήθεια, δέν θρέθηκε κανένας από τους άποκατεστημένους να τον κεράσει έννα καρτέ, άσε για δουλειά. "Αγνωστοι άνθρωποι θρέθηκαν και τον βοήθησαν και την προσφορά εκείνων έκτίμησε κι' αυτούς αναγνωρίζει και σ' αυτούς συμπαράσκει. τώρα. Προσπάθησε να τό δώσει να καταλάβη ότι, μέσα στο δίκτυο του άσφαλτος, πρέπει να ξεφύγει απ' αυτή τη νοοτροπία και τη θέση, γιατί όπως αυτός είχε βρεθεί σε μία δύσκολη κατάσταση ή οποία και τό άρρησε τά κατάλοιπα της έτσι μπορεί και σήμερα να βρίσκονται νέοι άνθρωποι (ΣΥΝΕΧΕΙΑ εις την σελ. 2)

ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΛΙΜΝΙΩΝ

Τό Δ.Σ. της "Αδελφότητας ΛΙΜΝΙΩΝ, συνελθόν εις συνεδρίασι καί αφού ή πρόεδρος κ. Βασ. Παπαβασιλείου άνεφέρθη εις τά οχε-

τικά με την αγορά, μεταφορά και εγκατάστασι άντλίας νερού για την ύδρευσι της Κοινότητος, όπως και σε άλλες ενέργειες του, κατά την παραμονή του τό θέρους εις τό αγαπημένο μας χωριό Λιμνι, ένέκρινε παρψηφεί όλες τις ενέργειες του και άποφάσισε όπως διά του "Ηπειρωτικού Τύπου: α) Ευχαριστήση όλους τους συχωριανούς οι οποίοι προσέφεραν τον όβολό τους για την αγορά της άντλίας, τό ποσό της οποίας άνήλθε μέχρι της εγκαταστάσεώς της σε 160.000 δρχ. περίπου. "Αλλη μία φορά ευχαριστεί τους τεχνικούς, μέλη της "Αδελφότητος, οι οποίοι άφιλοκερώς προσέφεραν τις υπηρεσίες τους, για την τοποθέτησι και καλή λειτουργία της. β) Να ευχαριστήση τους εις τό έξωτερικό συχωριανούς μας, οι οποίοι, άν και μακριά της Πατρίδος, με ένθουσιασμό προσέφεραν για την αγορά της άντλίας. γ) Συγκρίνει: Τόν κ. "Αθ. Μούκα (ΣΥΝΕΧΕΙΑ εις την σελ. 4)

Μία σύστασι

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΜΠΑΤΡΙΩΤΕΣ

Τό γράψαμε στο παρελθόν, αλλά τό ξαναγράφομε και σήμερα. Σάν συμπατριώτες έχομε υποχρέωσι να υποστηρίξομε όλους εκείνους που κατάγονται από τό δική μας χώρα. Κι' αυτό όχι γιατί θέλομε να ξεκόψομε από τους άλλους "Ελληνες. Προς Θεού! "Αλλά τονίζομε την ανάγκη υποστηρίξεως των συμπατριωτών μας γιατί έτσι τό καθένα υποστηριζόμενο θα δημιουργηθούν καλύτερες προϋποθέσεις άναπτύξεως της εργασίας του που θα έχουν και κάποιο ώφέλιμο αντίκρουσμα στο γενικό καλό του τόπου μας τόσο, όσο και για τό ότι μ' αυτόν τον τρόπο θα γνωρίσωμε ή ένας τον άλλο καλύτερα και θα νοιώσωμε περισσότερο κοντά στον τόπο μας, με την δημιουργία φιλικών και συμπατριωτικών δεσμών. Πολλοί δικοί μας, έπιστήμονες, έμποροι, βιοτέχνες, οι οποίοι μπορούμε να πούμε ότι ξεπερνούν στην ειδικότητά τους πολλές φίρμες, έχουν ανάγκη της υποστηρίξεώς μας. Δέν πρέπει να τους άγνοήσωμε. Κι' αυτούς θα βοηθήσωμε, αλλά και τη δική μας δουλειά θα κάνομε, όπως και ίσως και καλύτερα θα την κάναμε οπουδήποτε άλλου. "Από τις στήλες της έφημερίδας μας θα προβάλλομε όλους εκείνους που θέλουν να έχουν μία πιο στενή συνεργασία με δικούς μας ανθρώπους. "Αλλά πάνω σ' αυτό τό θέμα θα επανέλθωμε.

ΠΩΓΩΝΗΣΙΑΚΑ

Οι Ζαγορίσιοι

Η άγάπη και ή φροντίδα της έφημερίδας μας έντείνεται και πέρα από τό Παγωνί. Φτάνει κοντά και στους συμπατριώτες μας Ζαγορίσιους, πολλών την συμπαράτασι ήθική και ήλική έχομε και μάς δίνει ιδιαίτερη ικανοποίησι τό γεγονός ότι θα συγκληθή συνέδριο Ζαγορισίων στα Γιάννενα στις 30 του μηνός βπου και θα ξεετασθούν τά προβλήματα της περιοχής. "Από βάθους καρδιάς ευχόμεθα να εδρεθούν οι προσφορότερες λύσεις.

Τά δημοσιεύματα

Σε όλους τους αναγνώστες μας είναι γνωστοί οι στόχοι της έφημερίδας μας, πλέον όμως αυτού δίνει την ευκαιρία σε όσους θέλουν και μπορούν να εκφράζονται επώνυμα. "Ακριβώς αυτή ή έπισημότητα δίνει τη δυνατότητα στην έφημερίδα να μη υιοθετή πάντοτε όσα γράφονται, αλλά να έχη τη δική της γνώμη, ένω παράλληλα παρέχει την ευχέρεια του διάλογου. Αυτό τό τονίζομε για όσους συντάτουν ταχόν να παίρνουν σταρά τα όσα γράφονται από επώνυμους συγγραφείς και να σταματούν μόνο σ' αυτό ένώ μπορούν κάλλιστα να δώσουν τη δική τους άπάντησι που ευχαρίστως θα δημοσιεύεται άρκεί να μη ξεφεύγει των όριων της εθιπέπειας.

Η κατάργησι

Τών άδειών ταξιδίου στις παρρηθόριες περιοχές μας είναι και άποτελεί βασική πρόπότησι για την άποστήτασι των του- (ΣΥΝΕΧΕΙΑ εις την σελ. 3)

Ιστορικά σημειώματα

Βλάχοι, οί καθαρώτεροι
Ίσως τῶν Ἑλλήνων

Τοῦ κ. Σπύρου Στούπη

Ὁ κ. Σπ. Στούπης γιὰ ἄλλη μιὰ φορά μᾶς τιμᾷ μὲ τὴν ἐκλεκτὴ συνεργασία του καὶ μὲ τὰ «Ιστορικά του Σημειώματα» μᾶς μεταδίδει τὶς γνώσεις του πάνω σὲ θέματα ποὺ καταπιάστηκαν κι' ἄλλοι φίλοι μας.

Γνώστης ὅμως καὶ τῶν δυσχεριῶν ποὺ ἀντιμετωπίζουμε στὴν σύνταξη καὶ σελοδοποίησι τῆς ἐφημερίδας, «ἐπαφίεται στὴν κρίσι μᾶς ὡς πρὸς τὴν δημοσίευσιν ἢ μὴ κλπ.». Μᾶς συγγινεὶ τὸ στοργικὸ, θὰ λέγαμε, ἐνδιαφέρον γιὰ τὸ καλὸ τῆς ἐφημερίδας. Δημοσιεύουμε (καὶ ἂς μᾶς σέγγωρήσῃ γι' αὐτὸ ὁ κ. Στούπης) ἀπόκομμα ἀπὸ γράμμα τῆς μεταξὺ μας ἀλληλογραφίας, θέτοντάς το ὡς πρόλογο.

Τὸ ἐσώκλειστο δημοσίευμα ἀποτελεῖ κεφάλαιο τοῦ πρὸς ἐκδόσιν ὑπὸ τῆς Ε.Η.Μ. ἔργου μου «Ἠπειρώται καὶ Ἀλβανοί» (Ἡ προσφορά τῆς Ἠπειρώτης πρὸς τὸ ἔθνος).

«Πατέρις σημαίνει γῆ τῶν πατέρων, ἡ δὲ γῆ τῶν πατέρων τῶν Βλάχων τῆς Μακεδονίας, Θεσσαλίας καὶ Ἠπειρώτης, εἶναι αὐταὶ αὐταὶ αἱ χώραι μεθ' ὧν τῆς ἑλληνικῆς ψυχῆς καὶ ἱστορίας τῶν»

Ἄν. Κεραμόπουλος, ἱστορικός - ἀκαδημαϊκός

Κατὰ τὸν μεσαίωνα, ποικιλοπρόφερτα ὀνόματα ἐδόθησαν σὲ πλανήτας Δακρομάνους καὶ κατ' ἐπέκτασιν οὓς βοσκούς, ἀγρόματους, ὀρεινοὺς καὶ ἀγροίκους Ἕλληνες ὡς περιβήνυμο κατ' ἀρχὰς ποὺ μὲ τὴν πάροδο τοῦ χρόνου ἐπεκράτησεν ὡς χαρακτηρισμὸς κατηγορίας ἀνθρώπων ἢ ὡς ἐπώνυμο, λ.χ.: Βλάχος, Βλαχόπουλος, Βλαχαντάνης, Βλαχανδρέας, Βλαχοθανάσης, Βλαχοδημήτριος, Βλαχάδας, Βλαχοῦτοι-κος, Βλαχκλίδης, Βλαχάκος, Βλαχιώτης κ.ἄ. χωρὶς πολλὰς φορὰς νὰ ἔχουν καμιά σχέση μὲ Βλάχους.

Σκεπτικῶς, ἡ Ἄννα ἡ Κομνηνὴ γράφει: «Καὶ ὁπόσοι

Νομίζω, κατόπιν τῶν ὧσων ἐγράψαν περὶ βλάχων στὴν «Πωγωνήσια», ὅτι ἡ δημοσίευσίς του ἀποτελεῖ ἐθνικὸν καθήκον καὶ συνάμα ἐξυπηρετεῖ κάποια ἐθνικὴ σκοπιμότητα, ὡς πρὸς τοὺς Βλάχους τῆς περιοχῆς μας.

Ἀπὸ τὰ ἀντίγραφα τοῦ ἔργου ἀπῆρσα αὐτὸ τὸ κεφάλαιο. Περιέκοφα τὶς ἀφθονὰς ὑποσημειώσεις ποὺ τὸ συνοδεύουν, γιὰτὶ ξέρω τὶς τεχνικὰς τυπογραφικὰς δυσχερείας στὶς ἐφημερίδας προκειμένου περὶ ὑποσημειώσεων. Τὸ κομμάτι ὅσο μπόρεσα ἀπὸ τοὺς σχετισμοὺς του μὲ τὸ ὅλο ἔργο καὶ σὰς τὸ στέλνω.

Ὡς πρὸς τὴν δημοσίευσιν, τύπο στοιχεῖον καὶ τὴ θέσιν πρὸς ἐκδόσιν ὑπὸ τῆς Ε.Η.Μ. ἔργου μου, ἐπὶ ἐπαφίεται στὴν κρίσι μᾶς.

Δὲν θὰ μοῦ κακοφανεῖ καὶ ἐὰν δὲν δημοσιευθεῖ...

Ἄν. Κεραμόπουλος, ἱστορικός - ἀκαδημαϊκός

τὸν νομάδα θίον εἶλοντο Βλάχους τοὺτους ἡ κοινὴ καλεῖν οἶδε διαλέκτους».

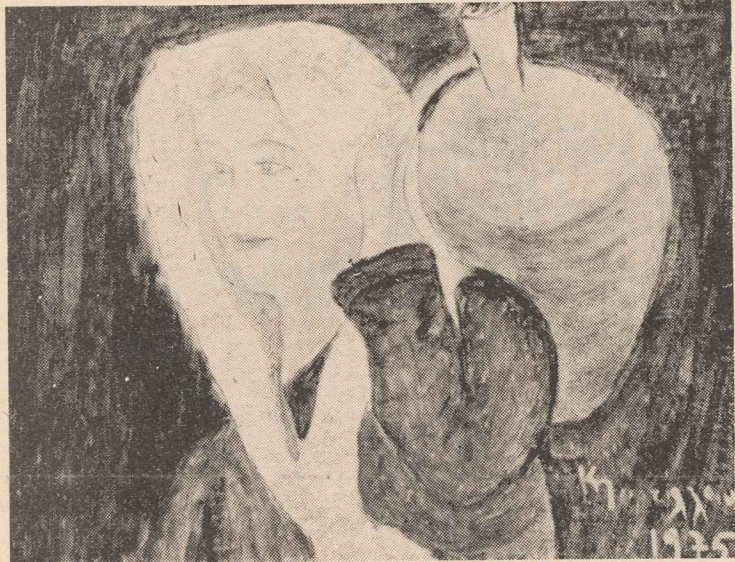
Ἀκόμα καὶ σήμερον λ.χ. στὴ Λευκάδα γίνεται λόγος «γιὰ βλάχους ἀπὸ πέρα» ἐννοώντας Ἀκαρνανὰς ἢ Ἠπειρώτας, ὡς ἀπολίτους.

Ἀπὸ τὰ ἐν λόγῳ ὀνόματα ἐοχηματίσθησαν καὶ πολυάριθμα τοπικά, ὅπως Βλαχάτικα, Βλαχάτα, Βλάχοι, Βλαχάρι, Βλαχιά Εὐθείας, Βλαχιώτη Λακωνίας, Βλαχοκερασιά κλπ. οὐδὲ διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδος ποὺ συνεστήθησαν ἀπὸ φυγάδες τῆς Θεσσαλίας, Ἠπειρώτης καὶ Δυτικῆς Μακεδονίας. (Στὸ ἐπόμενο ἢ συνέχεια)

ΚΑΙΤΗ ΜΥΡΤΙΑΛΟΥ

Μιὰ πρώτη γνωριμία μὲ τὴν Βησσαριωνίσσαν ζωγράφου - λογοτέχνη καὶ ποιήτρια στέλλεται γιὰ: «Ἡ γνωστὴ λαϊκὴ ζωγράφος Καίτη Μυρτίλλου γεννήθηκε στὴ

σισαθὴ καὶ στὸ φιλότεχνον κοινὸ τῶν Ἰωαννίνων καὶ τῶν Ἀθηνῶν. Ἡ Καίτη Μυρτίλλου ἀσχολεῖται παράλληλα μὲ τὴ λογοτεχνία. Σύντομα ἐκδίδεται τὸ πρῶτο δι-

Ἕνα ἀπὸ τὰ ἔργα τῆς ΚΑΙΤΗΣ ΜΥΡΤΙΑΛΟΥ

Θεσσαλονίκη, ἀλλὰ ἡ καταγωγή της εἶναι ἀπὸ τὴ Βήσοισαν.

Ἀπὸ νωρὶς ἐκδήλωσε τάση στὴν καλλιτεχνία. Ἐμφανίστηκε διὸ φερὲς στὴ Θεσσαλονίκη, κάνοντας δύο ἐπιτυχημένους ἐκθέσεις. Τὸν παρελθόντα Σεπτέμβριον παρουσίασε τὴ δουλειά της στὴν Καβάλλα.

Τὸν περασμένον Ὀκτώβριον στὴν Κασσέριον «ΛΥΚΟΒΡΥΣΗ» Πλατεία Ναυαρίνου 5 στὴ Θεσσαλονίκη μὲ θέματα Λαογραφικὰ καὶ Ἀρχοντοπόλια.

Στὸ μέλλον σκοπεύει νὰ παρου-

βλίῃ της, ὅπου περιγράφει μὲ ἀπλά λόγια τί εἶναι ἡ λαϊκὴ ζωγραφικὴ, τί ἡ λαϊκὴ ζωγράφος, σὲ ποιά Σχολὴ ἀνήκει καὶ τί ἀντιμετωπίζει στὴν προσπάθειά της νὰ βρῇ τὸ δρόμο της στὴν τέχνη.

Ὁ τίτλος τοῦ βιβλίου εἶναι «ΜΕΡΕΣ ΧΑΡΑΣ ΚΑΙ ΛΟΥ-ΛΟΥΔΙΩΝ».

Σχέδια τῆς ζωγράφου εἶναι νὰ ἐκθέσῃ στὴ Λαζάννη καὶ ἀργότερα στὴ Νέα Ὑόρκη.

Διατηρεῖ γκαλερί στὴ Δαγκλὴ 32, στὴ Θεσσαλονίκη. Ε. Γ.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΝΤΑΖΗ

Ἀρχιτέκτων — Μηχανικός

Γραφεῖον: Ἀριστοδήμου 18, Τηλ. 740.456

ΑΘΗΝΑΙ

Λαογραφικὰ τοῦ τόπου μας

“ΤΟ ΠΩΓΩΝΗΣΙΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ,,

Τοῦ Νίκου Ὑφαντῆ

Οἱ λαογράφοι κατατάσσουν τὰ Δημοτικὰ μας τραγοῦδια σὲ διάφορες κατηγορίες. Ὁ πατέρας καὶ θεμελιωτὴς τῆς ἑλληνικῆς Λαογραφίας Νικόλαος Πολίτης ἔθεσε γιὰ βάση στὴ διαίρεση τὸ περιεχόμενο, κατατάσσοντάς τα σὲ δεκαπέντε ὁμάδες — ἱστορικά, κλέφτικα, ἀκριτικά, παραλλαγές, μοιρολόγια κλπ. — ἐνῶ ὁ Στίλβων Κυριακίδης ἐπὶ τὴν γιὰ βάση τὴν ἐσωτερικὴν τὸν δομὴν, δηλαδὴ ἂν εἶναι τραγοῦδι μὲ ὑπόθεση ἢ ὄχι καὶ τὰ διαίρεσε σὲ δύο κατηγορίες. Ἡ μία περιλαμβάνει τὰ Δημοτικά — παραλλαγές, ἀκριτικά, ἱστορικὰ, ὁμιλίες — καὶ ἡ δευτέρη τὰ «ἀνέκδοτα ἄσμα», δηλαδὴ τὰ ὑπόλοιπα εἶδη.

Εἶναι ἀκόμη δυνατὴ ἡ διαίρεσή τους παίρνοντας ὡς ὅλη τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο δημιουργήθηκε τὸ καθεῖς εἶδος — μοιρολόγια, ἐργατικά, ἐρωτικά, τραγοῦδια τῆς ξενιτειᾶς, ναυοῦρμα, τοῦ νεκροῦ, τῆς ταφῆς κλπ. (Τὸ Δημοτικὸ τραγοῦδι — Κλέφτικα, Ἀλέξης Πολίτης, Ἐομῆς, σελ. 11, 1973).

Πιστεύουμε ὅμως, ὅτι, πέρα ἀπὸ κάθε παράταξη τεχνική, ἡ πὺλ σὸςτὴ διαίρεση εἶναι ἐκείνη ποὺ κάνει ὁ ἴδιος ὁ λαὸς ἀνάλογα μὲ τὴν χρήση καὶ τὴν ἐκτέλεση τῶν τραγοῦδιων: τῆς τάβλας, τῆς ξενιτειᾶς, τοῦ γάμου, ἐρωτικά, μοιρολόγια κλπ.

Μὲ βάση τὸ χωρισμὸ ποὺ κάνει ὁ ἴδιος ὁ λαὸς μας, σταχυολόγησα μερικὰ ἀντιπροσωπευτικὰ τραγοῦδια τῆς περιοχῆς Πωγωνίου — καὶ ἰδιαίτερα τῆς πε-

ριοχῆς Πωγωνιανῆς (Βοστίνας) — ἔτσι ὅπως τὰ καταγράψα στὸ βιβλίο μου «Ὁ Πωγωνήσιος Γάμος», μέσα ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἀναβλύζει τὸ γέλιο καὶ τὸ δάκρυ, ἡ χαρὰ καὶ ἡ λύπη, ἡ πίκρα καὶ ἡ ἐλπίδα, συντροφεύμένα σ' ἓνα ἀξεδιάλυτο σύνολο.

Τὸ διεισδυτικὸ μάτι τοῦ ἐρευνητῆ εὐκόλως μπορεῖ νὰ διακρίνῃ τὶς βαθεῖς καὶ μακρινὲς ρίζες τοὺς στὸ παρελθόν, ρίζες ἀπὸ τὶς ὁποῖες καταφαίνεται ἡ συνέχεια καὶ ἡ συνοχὴ τῆς ἑλληνικῆς Φυλῆς καὶ ποὺ κάνει τὸν κάθε Πωγωνήσιο — νοσταλγὸ καὶ προσκυνητὴ — νὰ ἐπιστρέφῃ σὲ τούτα τὰ ἄγωνα χώματα καὶ νὰ ἀνάβῃ τὰ καντήλια σὲ κάποιες προγονικὲς σκιὲς ποὺ κοιμούνται τὸν αἰώνιο ὕπνον στοὺς ἀπείρτους τάφους τῶν ταπεινῶν νεκροταφείων μας.

Δυστυχῶς δὲν σώθηκαν ὅλα τὰ τραγοῦδια. Καὶ ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ σώθηκαν πολὺ λίγα εἶναι καταγεγραμμένα ὅπως ἀκριβῶς τὰ τραγοῦδοῦσαν οἱ ντόπιοι. Γι' αὐτὸ εἶναι δύσκολο νὰ ἐρευνηθοῦν τὰ ἰδιαίτερα ἐσωτερικὰ τεκμήρια, οἱ βαθύτερες αἰτίες, ποὺ ἔκαναν τὶς καρδιὲς τῶν ἀπλῶν ἀνθρώπων νὰ δονοῦνται ἀπὸ ἐνθουσιασμό καὶ νὰ κλαῖνε ἀπὸ συγκίνηση.

Ὁ πολὺς κόσμος σήμερον τραγοῦδαί με τὴν ἰδια χαρὰ καὶ εὐχαρίστηση παλιότερα ἢ καινούργια τραγοῦδια, χωρὶς οὐσιαστικὰ νὰ ἐνδιαφέρεται γιὰ τὴν ἡλικία τους.

Χαρακτηριστικὸ παράδειγμα εἰς Ἄρχοντοπούλας:

«Ἀρχοντοπούλα (ν) ἔπλενε στὴ θούση, στὰ πλατάνια
Εἶχ' ἀσημένιο κόπανο, μαλαματένια πλάκα
Κι' ἀπ' τὸν πολὺν θὸν κόπανο κι' ἀπ' τὸ ψηλὸ τραγοῦδι,
τσακίστηκε (ν) ὁ κόπανος, ραγίστηκε (ν) ἡ πλάκα
Πραγματεῖς ἐδιάβηκε στὸ γοῖθα καβαλάρης.

— Καλήμερά σου, κόρη μου, ποὺ πλένεις καὶ λευκαίνεις.
Τὴ χαιρετῶ, δὲ μοῦ μιλεῖ, τῆς κρένω, δὲ μοῦ κρένει...
— Κόρη μ' γιὰ βγάλε μου νερό νὰ πῶ κι' ἐγὼ κι' ὁ μαῦρος.
Σαρόντα σιουζήλους ἔβγαλε, στὰ μάτια δὲν τὴν εἶδα,
κι' ἀπάνω στοὺς σαρανταδὺ τὴ βλέπω δακρυμένη...»

Ὅλα σ' αὐτὸν τὸν τόπο θυμίζουν ὁμορφιά. Δένονται ἐκεῖ στὰ ῥεῖθρα μὲ τ' ἀγριόχορτα καὶ τὶς παλαιρὺνες, ἀνοίγει ἡ αὐλαία τοῦ χθὲς καὶ ἡ ἐλπίδα γιὰ τὸ αὔριο.

Μέσα ἀπὸ τὴν ὁμίχλη τοῦ πα-

ρελθόντος καὶ τῆς λησμονιάς βγαίνουν μορφὲς ζωηρότερες, θλιμμένες, ποὺ δύσκολα κρατοῦν τὸ βάρος τοῦ χωρισμοῦ ἀναθεματίζοντας τὴν ξενιτειὰ καὶ τὸ καλὸ της...

«Ἀλυσμονὸ καὶ χαίρομαι, θυμοῦμαι καὶ λιποῦμαι.

Θυμῆθαι τὴν ξενιτειὰ καὶ θέλω νὰ πηγαῖν.

Ἀνάθεμά σε ξενιτειὰ καὶ σὺ καὶ τὸ καλὸ σου

Οὔτε καὶ σένα ἤθελα, οὔτε καὶ τὸ καλὸ σου».

Παλιότερα ἐδῶ τραγουδῆθη-κε τὸ θλιβερό τραγοῦδι τοῦ «μισμοῦ», μὲ τὸ ὁποῖο θρέφτηκαν πολλὲς γενιὲς σ' ὅλο τὸν Ἠπειρωτικὸ χῶρο καὶ δημιούργησε τὸν «πόλο ἔλξεως» τῶν ξενιτε-

μένων μας, ποὺ, χάρις στὴ βοήθειά τους, κρατήθηκε ἀλλοῖστο τὸ ἐθνικὸ καὶ θρησκευτικὸ αἶσθημα, ψηλὰ ἡ ἐθνικὴ πίστις, ἡ πατριωτικὴ καὶ ἀγνή συνείδησις τῶν χωριῶν μας.

«Ἀνοιξε θλιβερὴ καρδιά καὶ πικραμένα χεῖλη,
ἀνοίξε, παῖξε, γέλασε, σὰν πούρισται μαθημένα.
Μὲ τί ν' ἀνοίξω, νὰ χαρῶ, νὰ παίξω, νὰ γελᾶσω;
Ξένο ἔχω στὴν ξενιτειὰ καὶ λείπει τόσα χρόνια...
Τί νὰ σοῦ στείλω, ξένη μου, τί νὰ σοῦ προσδοῦμαι;
Νὰ στείλω μῆλο σέπεται, κυδὼνι μαργαριτίζει,
νὰ στείλω καὶ τὸ δάκρυ μου στὸ δρόμο σταφιδαίνει...»
(ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ)

Πωλήσεις καὶ ἐπισκευαὶ πολυελαίων - πολυφύτων καὶ παντὸς εἶδους φωτιστικῶν εἰδῶν
ΜΑΡΙΑ Γ. ΤΟΤΣΙΚΑ
Ἀπὸ τὸ Κρουνέρι Πωγωνίου Τελαμώνος 29 - Ἀνθούπολις Τηλ. 571.57.26

ΝΙΚΟΣ Ε. ΧΑΝΔΑΝΟΣ
Μαιευτὴρ - Χειρουργὸς Γυναικολόγος
Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν
Δέχεται 5—8 μ.μ. πλὴν Σαββάτου εἰς τὸ ἱατρεῖον του.
Πατρ. Ἰωακείμ 19, Κολωνάκι Τηλ. 740.712

ΠΗΝ. Β. ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ
Χειρουργὸς - Ὀδοντίατρος Κρίσης 16 - Πλατεία Κυψέλης Τηλ. 846.674
Ἦραι ἐπισκέψεων καθ' ἐκάστην 9—1 & 5—8.30 πλὴν Σαββάτου

Ἐλεύθερη στήλη

Ρωτᾶμε καὶ ἀπαντᾶτε (ἂν θέλετε)

1 — «Γιὰγιά, τί θὰ πῇ ἡ Γκόμμε-νος»;

— «Γκόμμενος; Γκόμμενος!!... Γκόμμενος... Γκόμμενος...» καὶ μὲ ταχύτητα ἀπίστευτη γιὰ τὴν ἡλικία της, σὰν ἑαφνικὰ κατὰ τὸ σπουδαῖο θυμήθηκε, κατεβαίνει σὺ κατ' αὐτὴν ἡ γρηῃ, τραβάει μιὰ ἀρμαθία κλειδιά ἀπ' τὴν ποδιά της, ἀνοίγει μιὰ ἀραχνιασμένη δρὲν ἀμπαροντουλάνα, πέφτει ἕνας ἀντρίκος σκελετὸς ἐπάνω της. Τὸ πάσατε;

Σὲ ποῖο χωριὸ τοῦ Πωγωνίου ἔγινε αὐτὸ καὶ πότε;

2. Στὶς 8 Σεπτεμβρίου 1943 ἀνακοινώθηκε δημόσια ἡ ἀνακωχὴ μεταξὺ Ἰταλίας καὶ τῶν Δυτικῶν Δυνάμεων. Ἀπὸ τὴν ἄλλη μέρα ἄρχισαν καὶ στὴν Ἑλλάδα οἱ Γερμανοὶ νὰ κυνηγοῦν καὶ νὰ ἀφοπλί-ζουν Ἰταλοὺς.

Πῆραν τὰ χωριά σθάρνα διώκον-τας ἓνα Ἰταλικὸ Τάγμα καὶ φτά-σαν ἑαφνικὰ καὶ σ' ἓνα ἀπόμειρο ὅπου γιὰ καλὸ καὶ γιὰ κακὸ, φύ-λαγε τὸν τόπο — σκοπὸς τῆς μέ-ρας σὰν τὴν νύχτα μαῦρος — ἕ-νας μαθητευόμενος κλαρινετίζε, χωρὶς ντουφέκι.

Τοὺς θλέπει μπροστὰ τοὺς Γερμανοὺς, τραβάει δὴ μὲ τὸ κλαρινὸ καὶ ἀμέσως φωνάζει: «Να σιέλα τὰ γκρά, ἔρχονται μὲ μπ-κλὰ τὰ τοινά, λυσσοασμένοι γιὰ τοιαυτὸ. Κρῦψτε τὰ τοιαυτὰ».

Σὲ ποῖο χωριὸ τοῦ Πωγωνίου ἔ-γινε αὐτό;

3. «Ἀν Γιάννη, Ἀφέντη μου, θὰ πῇ στὴ Βασίλιν νὰ μ' ἀγα-ποῦν»;

Καὶ ὁ ἀντίχλος καντηλανάφτης ποὺ ἦταν κρυμμένος πίσω ἀπὸ τὴν εἰκόνα τοῦ Ἀγίου: «Γιὰ τὰ μου-τρα σου εἶναι ἡ Βασίλιν»;

Τότε ὁ ἀπελπισμένος ἐρευνημέ-νος: «Μὲ τὸ στόμα ποὺ ἔχει ἡ Ἀ-γιοσύνη σου, καλὰ κἀναν καὶ σοὺ κόψαν τὸ κεφάλιν».

Σὲ ποῖα ἐκκλησία τοῦ Πωγω-νίου ἔγινε αὐτὸ καὶ πότε;

4. Σὲ λαϊκὸ δικαστήριον τοῦ Ε-ΑΜ (χρόνια κατοχῆς):

— Ἡ οὐκία εἶναι δική μου, κι' ἂν μοῦ τὴ δώσετε, ζήτω τὸ ΕΑΜ κι' ἂν ὄχι, νὰ σὰς κἀνὲ ὅλους «μάμ».

— «Κατηγορούμενη, δὲν φοβᾶ-σαι τὸ ὕψος τῆς ἔδρας τῶν Λαϊ-κῶν δικαστῶν;

— Δὲν τὸ φοβᾶμαι τὸ ὕψος τῆς ἔδρας σου. Αὐτὸ εἶναι ζήτημα μα-ραγκοῦς».

Πότε καὶ οὐ ποῖο χωριὸ τοῦ Πω-γωνίου ἔγινε αὐτό;

5. Ἀπὸ ποῖο χωριὸ τοῦ Πωγω-νίου ἦταν ὁ ποδοσφαιριστὴς ποὺ — προπολεμικὰ — σὲ ἐπίση-μες ἐνδοπωγωνιακὰς συναντή-σεις ἔπαζε δεξιὸν ἐξτρεμὲς ἐπιπόλ-τος;

6. Σὲ ποῖο χωριὸ τοῦ Πωγωνίου τὴ Φλαμουριά (Φιλόρα) τὴ λένε «Αἶνα»; Καὶ γιὰτί; Ἀπὸ ποῦ προ-έρχεται ἡ λέξη;

7. Καθόταν στὴ γωνία τοῦ Σχο-λειοῦ καὶ ἀγνάντευε τὸ χορὸ ἔ-κοντας τὰ χέρια στὴν ποδιά, σταυ-ρωτὰ, κωμένα, γιὰ νὰ μὴ κρυώνῃ. Τὴν πλησίασε ἡ γειτόνισσα (τέ-ρας κουτομπολοῦ):

— Γιατί δὲν μπαίνεις στὸ χορὸ; — Μὲ τί καρδιά, τὰ παιδιὰ πει-νᾶνε.

— Πολλὰ παιδιὰ ἔκαμες, δὲν ἔ-πρεπε μὲ τέτοια φτώχεια.

— Ντέ, γιὰ! Ψωμί μπορεῖ νὰ μὴ χορτάσῃ, ἀλλὰ ἀπ' αὐτὸ ὅ μᾶς θύηκε ἀπὸ τὰ μάτια!

— Κι' ὁ ἀντρας σου νίπνι δὲν νοιώθει.

— «Ὀνί» ἀνιθαίνει εἶναι βασι-λῆας, κι' ὅντα κατιθαίνει πάλι γελοδάρης!!

Σὲ ποῖο χωριὸ τοῦ Πωγωνίου ἔ-γινε αὐτὴ ἡ κουβέντα καὶ πότε;

8 Ἀν «Μέθγιεζνια» θὰ πῇ Σλαβικά, «Ἀρκουδότοπος» καὶ «Γκλάβα» θὰ πῇ «κεφάλιν (νεροῦ)» καὶ Βοϊδομάτης «μάτι τοῦ νεροῦ», τότε τί σημαίνει: Ρονίτσα, Στρα-τίνισα, Φρασανά, Τσαρπανλά, Διπαλίτσα, Μπονισκό, Νεμέρτσι-κα, Ζαραβίνα, Γκρίμποβο, Πογδό-ριανή, Δολιανὰ, Δελβινάκι, Βήσο-ριανή, Λαμπάνισα, Βοστίνια, Δα-λό;

Μὲ εὐχαρίστηση θὰ διαβάζαμε, γιὰ τὶς ὀνομασίαις τῶν ἀμέσως πα-ραπάνω τοποθεσιῶν, σοβαρὰς ἀ-παντήσεις θεμελιωμένες στὴν ἑ-πιστήμη καὶ στὴν ἱστορία, χωρὶς προκαταλήψεις, μὲ ὁδηγὸ μόνον τὴν ἀλήθεια. Οἱ Ἕλληνες (ὅλοι μας) πρέπει νὰ θεωροῦμε, ἐθνικῶς, ὅτι εἶναι ἀληθινὰ. Αὐτὸ ἰσχύει ἀκόμη καὶ γιὰ τὶς συνήθειες, κατὰ ἀπὸ τὶς ὁποῖες κτίστηκε καὶ γκερμιστή-κε καὶ ἑανακτίζεται ὁ Πωγωνί-οκος, ἀκόμη καὶ γιὰ τὴν καταγω-γὴ τῶν Βλάχων τοῦ Πωγωνιοῦ.

Ἀθήνα 22 Νοέμβριον 1975

ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΤΣΕΛΙΟΣ

Ο ΑΝΤΙΘΕΤΟΣ

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ ἐκ τῆς σελ. 1)
ποὶ, δικοί μας, ποὺ ἀντιμετωπί-ζουν τὸ ἴδιο πρόβλημα. Ἄν κρατήσῃ αὐτὸς αὐτὴ τὴ στάση καὶ τὸ παράδειγμα τοῦ ἀκολουθήσουν καὶ ἄλλοι, τότε καὶ τὰ παιδιὰ αὐ-τὰ θάχουν τὴν ἰδια μοῖρα. Νὰ γίνουν ἀντίθετοι πρὸς ὅτι εἶναι σωστὸ καὶ ὠφέλιμο γιὰ τὸν τόπο μας ποὺ εἶναι, ὅπως καὶ νὰ τὸ ποῦμε, μιὰ ρημαγμένη καὶ παρα-γκωνισμένη γωνία τῆς χώρας μας.

Ἄν συμβῇ κατὰ τέτοιο, τότε ἄλ-λοιομα μας, θὰ χάσωμε τ' αὐτὰ καὶ τὰ καλά. Δὲν εἶναι σω-στὸ ὅτι καὶ λογικὸ. Δὲν πρέπει νὰ τὸ ἐπιτρέψῃ ἡ συνείδησις μας. Τώρα ποὺ ἀνεβήκαμε μᾶς δίνεται ἡ εὐκαιρία νὰ δώσωμε χερί βο-ηθείας σὰν παιδιὰ ποὺ ἔρχονται πύ-σω μας καὶ ἔχουν τὴν ἀνάγκη μας ὅπως κι' ἐμεῖς εἴχαμε κάποτε τὴν ἀνάγκη ἄλλων, ἔτσι καὶ ἂν ἐκεῖνοι μᾶς ἀγνόησαν. Εἶναι πρέ-πον ν' ἀκολουθήσωμε τὴν ἰδια τακτική. Ἀντέδρασε ἀρκετὰ χλια-ρὰ σὰν λεγόμενα καὶ ἡ ἀλήθεια εἶναι πῶς ἔφυγα εὐχαριστήμενος

ΣΚΟΡΠΙΑ

Στὴν ΑΓΝΩΣΤΗ φίλη μας: Ἐθαρμοῦμε γιὰ τὰ καλὰ λόγια σου. Τὸ ποίημα γιὰ τὸν λεβέντη, μὲ τὰ μαῦρα κοντὰ μαλλιά, ποὺ σὰς ἀναψε φλόγα στὴν καρδιά, εἶναι ὥραϊο γιὰ σὰς, ἀλλὰ τὰ Πω-γωνήσια ἔχουν σὰν ἀρχὴ νὰ μὴ δημοσιεύουν ἐρωτικὰ ποιήματα. Αὐτοῦμεθα καλὴ μας φίλη,

ἀπὸ τὸ γραφεῖο του, γιὰτὶ ἔνας «ἀντίθετος», σὲ λίγο, θὰ γυρί-ζε κοντὰ μας. Εἴμαι σίγουρος γι' αὐτὸ καὶ τὸν περιμένουμε ὅλοι μας μὲ ἀγάπη καὶ κατανόηση.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΝΑΤΣΙΚΟΣ

ΙΑΤΡΟΣ

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΠΛΟΣΚΑ (Κατω - Ραβενιώτισσα) 1885 - 1975

Στην Πάτρα πέθανε σε ηλικία 90 χρόνων, στις 22/10/75 η σεβαστή μεγαλομάνη Βασιλική Πρ. Πλόσκα. Κηδεύτηκε την επομένη στο Α' Νεκροταφείο συνδεδεμένη απ' τα παιδιά, τις νύφες, τους γαμπρούς, τ' αγγόνια και τα δι-οσέγγονα της, που την υπεραγα-πούσαν και την λάτρευαν. Συγ-γενείς και φίλοι παραστάθηκαν. Δάκρυα και λουλούδια κύθηκαν άφθονα στο φέρετρό της.

Τα 90 χρόνια της αποτελούν μια ζωή και μια ιστορία...

Κοινή όπως όλων των απλών ανθρώπων, γεμάτη όμως απ' όλα τα ανθρώπινα συνθήματα, γε-γονότα, περιστατικά που συμβαί-νουν στη ζωή, που δημιουργή ή ζωή, που συνθέτουν τη ζωή.

Η φύση την προίκισε με χαρί-σματα πολλά.

Όμορφη, ψυχική και σωματική. Άρμονια σὸν εσωτερικό της κό-σμο και σὸν εξωτερικό της ἐμ-φάνιση. Παρουσία ἐπιβλητική και σεβάσμιμη. Καθαρό μυαλό. Όρθο διαλογισμό. Σωστή σκέψη. Αισθή-ματα καλά και ξεκάθαρα. Και σι-δερένια ύγεια.

Και μ' ἀρετές. Καρτερικότητα, ὑπομονή, αξιοπρέπεια (φυσική, ἀ-πόλυτη, ἀνεπιείκυνη).

Είχε: θετικό και καλό χαρακτή-ρα και ταπεινή και ἀπλή νοοτρο-πία.

Άλλ' όσο η φύση την ἐπιδα-ψίλευσε ἀφείδωλα με τὰ δῶρα της, τόσο η ζωή της στάθηκε σκληρή και τῆς φέρθηκε ἄδικα.

Βρέφος ἀκόμη ὀρφάνευσε ἀπὸ μάνα (τὴν Κατερίνα) και νήπιό ἔχασε — σὸ χωριό Ἀνατολική Κρήνη τῶν Γιαννίνων ὅπου γεν-νῆθηκε — και τὸν πατέρα της (τὸ Γιάννη Ζιώγα).

Πεντάρφανη τὴν περιμάζεψε και τὴν ἔφερε κοντά του σὰ Κ. Ραβένια Πωγωνίου, ὁ θεὸς της Κ. Ζιώγας (Κράνης) κα' ἐκεῖ ἔ-ζησε καὶ μεγάλωσε καταφρονεμέ-νη σὰν ὀρφανή και παρείσκητη, με ὑποχρεώσεις μόνον και δίχως δικαιώματα!

Δὲν ἔπαιξε ἐξέγνοιαστα σὰν παι-δί. Δὲν πήγε σὸ Σχολεῖο νὰ μά-θῃ γράμματα.

Παντρεύτηκε σὰ 19 της χρόνια τὸν 20χρονο τότε Προκόπη Π. Πλόσκα και μὴνχε νύφη ἀπρόκλη-σὸ στὸ φτωχικώτερο σπίτι τοῦ χω-ριοῦ.

Ἄπραγη κα' ἀπειρη παιδοῦλα ἀντιμετώπισε ὅλες τῆς ἀντιξότη-τες τῆς ζωῆς: φτώχεια, σκληρὴ δουλειά, ἀνέχεια, ἰδιωτοπία, ξε-νητεία, πολυτεχνία.

Καί τ' ἀντιμετώπισε με καρτε-ρία συγκινητική, θεληματικότητα ἀνυποχώρητη, ἐργατικότητα ἀξιο-θαύμαστη.

Ἡ ζωὴ τῆς χάρησε ὀκτὼ παι-διά κα' ὁ θάνατος — σκληρότερος αὐτὸς και περισσότερος ἄδικος ἀπ' τὴ ζωὴ — τῆς στερήσει τὰ τέσ-σερα.

Ἡ ξενιτειά κα' ὁ θάνατος στά-θηκαν γι' αὐτὴν οἱ μεγαλύτεροι ἐκθροί.

Δημιούργησε κα'... ἔχανε. Στερούσε ὁ θάνατος κα' ἀπο-

ΣΥΛΛΥΠΗΤΗΡΙΑ

Γιὰ τὸν χαμὸ τῆς Σεβαστῆς μας Μάκρας ΜΑΡΙΑΣ Κ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ (ΚΩΣΤΑ-ΚΟΝΟ-ΜΕΝΑΣ) συλλυπηθέντα θερμὰ ἔλους τοὺς δικούς της.

Οἰκογ. Ἀθ. Δριζή

Θερμὰ συλλυπητήρια στὴν κ. Ρίτα Οἰκονόμου γιὰ τὸν θάνατο τῆς ἀγαπημένης της μάννας ΜΑΡΙΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ κα-θὼς και σ' ἔλους τοὺς δικούς της.

Οἰκογ. ΘΕΟΦ. ΜΕΞΑΚΗ

ΔΩΡΕΑ ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΓΚΙΟΚΑ

Ὁ ἀκτινολόγος ἱατρός κ. Θεόδωρος Λέος, (Πολυτεχνεί-ου 5Α) εἰς μνήμην ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΓΚΙΟΚΑ ἱατροῦ ἐκ Δελβι-νακίου, διέθεσε χιλίας δραχ-μὰς (1.000), διὰ τὴν Ταπ-πογραφικὴν Σχολὴν Δελβινακί-ου.

μάκρυνε ἡ ξενιτειά! Ὡσπου τὸ 1959 κἀνοντας και τὸν σὺντροφο τῆς ζωῆς της ἀπέμεινε ὀλομόναχη (ξανά!) σὸ χωριό — ἀνήμερη.

γιατὶα πὰ — γιὰ ν' ἀκολουθήσῃ κα' αὐτὴ τὸ δικό της... ξενιτειά. Πῆγε σὴν Πάτρα κοντὰ σὰ παι-διά της ὅπου ἔζησε τὰ στερνὰ της χρόνια μέσα σὴν ἀγάπῃ, τὸ ἐνδι-αφέρον και τὴ στοργὴ τους.

Ἦταν εὐχαριστημένη ἀπ' τὰ παιδιά της και περήφανη γι' αὐ-τά.

Πεθαίνοντας τοὺς ἄφησε μονά-χα τὴν εὐχὴ της και τὴν ἀγαθὴ της ἀνάμνηση.

Ἄς εἶναι ἐλαφρὸ τὸ κῶμα ποὺ τὴ σκέπασε κα' αἰωνία ἡ μνήμη της, σὰν καλῆς κα' ἀξίας μάνας. Δ. Θ. Β.

ΠΕΝΘΗ

Οἱ Βησσαωνίτες ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΧΑΪ-ΤΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΟΤΑΛΗΣ ΟΥΡ. Κ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗ ΕΥΘΑΛΙΑ Γ. ΠΑ-Ι-ΣΙΟΥ ΟΥΡΑΝΙΑ ΔΡΑΣΟΥ

Ἐφυγαν γιὰ τὸν ἄλλο κόσμο με διαφορά ἡμερῶν ὁ ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλο.

Τὸν Μπάμπα — ΚΩΣΤΑ τὸν ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ποὺ πλησίαζε τὰ 100 (ἔαχε βαρεθῇ νὰ ζῇ) και τὴν ΕΥΘΑΛΙΑ ΠΑ-Ι-ΣΙΟΥ τοὺς πῆγαν τὰ παιδιά τους σὸν Ἄϊ — Γιῶργη σὸ χωριό. Ὁ ΝΙ-ΚΟΛΑΟΣ ΚΟΤΑΛΗΣ και ἡ ΟΥ-ΡΑΝΙΑ τοῦ μακαρίτη Μπάμπα — ΚΩΣΤΑ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗ με τὰ ὀμορφα χαμπέρια, ἀπέμειναν σὸ Σαλονίκι, ὁ Μπάμπα — ΘΕΟΔΩ-ΡΟΣ ὁ ΧΑΪ-ΤΟΣ και ἡ ΟΥΡΑ-ΝΙΑ ΔΡΑΣΟΥ, μάνα τοῦ Μανώ-λη — Βησσαωνίτη ἔμειναν ἐδῶ σὴν Ἀθήνα.

Θερμὰ συλλυπητήρια στοὺς δι-κούς τους και νὰ πάρουν τὰ χρέ-νια τους, ποὺ ὅλοι μαζί θὰ πρέπει νὰ ξεπερνοῦσαν τὰ 500 χρόνια ζωῆς.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ

Πέθανε και ἐτάφη σὸ Βασι-λικὸ ἡ ΑΓΑΘΗ Κ. ΜΑΝΘΟΥ ἀφοῦ ἔπαι και τὸ ποτήρι τῆς κό-ρης της Οὐρανίας. Θερμὰ συλ-λυπητήρια σὴν ἄλλη κόρη της τὴν Ἀντώνω (σὴν Ἀλβανία) ἂν τὰ λάβῃ ποτὲ και σ' ἔλους τοὺς δικούς της.

ΚΑΤΩ ΜΕΡΟΠΗ: Ἀπεβίω-σε εἰς Γερμανίαν και διεκομίσθη πρὸς ταφὴν εἰς τὴν γενέτειραν ὑπὸ τοῦ υἱοῦ της Ἰωάννου Βλα-χιώτη και ἐξ Ἀθηνῶν τῆς οἰκ. Μαρίκας Βλαχιώτη και ἐξ Ἰω-αννίνων τῆς οἰκ. Μητσούλης ἡ πολυσέβαστος Ἀνδρονίκη Τηλε-μάχου Βλαχιώτη 89 ἐτῶν.

ΚΕΡΑΣΟΒΟ: Ἀπεβίωσε ὁ ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΠΑΠΠΑΣ.

Πέθανε και ἐτάφη σὸ Βασι-λικὸ ἡ ΑΓΑΘΗ Κ. ΜΑΝΘΟΥ ἀφοῦ ἔπαι και τὸ ποτήρι τῆς κό-ρης της Οὐρανίας. Θερμὰ συλ-λυπητήρια σὴν ἄλλη κόρη της τὴν Ἀντώνω (σὴν Ἀλβανία) ἂν τὰ λάβῃ ποτὲ και σ' ἔλους τοὺς δικούς της.

ΚΑΤΩ ΜΕΡΟΠΗ: Ἀπεβίω-σε εἰς Γερμανίαν και διεκομίσθη πρὸς ταφὴν εἰς τὴν γενέτειραν ὑπὸ τοῦ υἱοῦ της Ἰωάννου Βλα-χιώτη και ἐξ Ἀθηνῶν τῆς οἰκ. Μαρίκας Βλαχιώτη και ἐξ Ἰω-αννίνων τῆς οἰκ. Μητσούλης ἡ πολυσέβαστος Ἀνδρονίκη Τηλε-μάχου Βλαχιώτη 89 ἐτῶν.

ΚΕΡΑΣΟΒΟ: Ἀπεβίωσε ὁ ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΠΑΠΠΑΣ.

Πέθανε και ἐτάφη σὸ Βασι-λικὸ ἡ ΑΓΑΘΗ Κ. ΜΑΝΘΟΥ ἀφοῦ ἔπαι και τὸ ποτήρι τῆς κό-ρης της Οὐρανίας. Θερμὰ συλ-λυπητήρια σὴν ἄλλη κόρη της τὴν Ἀντώνω (σὴν Ἀλβανία) ἂν τὰ λάβῃ ποτὲ και σ' ἔλους τοὺς δικούς της.

ΚΑΤΩ ΜΕΡΟΠΗ: Ἀπεβίω-σε εἰς Γερμανίαν και διεκομίσθη πρὸς ταφὴν εἰς τὴν γενέτειραν ὑπὸ τοῦ υἱοῦ της Ἰωάννου Βλα-χιώτη και ἐξ Ἀθηνῶν τῆς οἰκ. Μαρίκας Βλαχιώτη και ἐξ Ἰω-αννίνων τῆς οἰκ. Μητσούλης ἡ πολυσέβαστος Ἀνδρονίκη Τηλε-μάχου Βλαχιώτη 89 ἐτῶν.

ΚΕΡΑΣΟΒΟ: Ἀπεβίωσε ὁ ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΠΑΠΠΑΣ.

Πέθανε και ἐτάφη σὸ Βασι-λικὸ ἡ ΑΓΑΘΗ Κ. ΜΑΝΘΟΥ ἀφοῦ ἔπαι και τὸ ποτήρι τῆς κό-ρης της Οὐρανίας. Θερμὰ συλ-λυπητήρια σὴν ἄλλη κόρη της τὴν Ἀντώνω (σὴν Ἀλβανία) ἂν τὰ λάβῃ ποτὲ και σ' ἔλους τοὺς δικούς της.

ΚΑΤΩ ΜΕΡΟΠΗ: Ἀπεβίω-σε εἰς Γερμανίαν και διεκομίσθη πρὸς ταφὴν εἰς τὴν γενέτειραν ὑπὸ τοῦ υἱοῦ της Ἰωάννου Βλα-χιώτη και ἐξ Ἀθηνῶν τῆς οἰκ. Μαρίκας Βλαχιώτη και ἐξ Ἰω-αννίνων τῆς οἰκ. Μητσούλης ἡ πολυσέβαστος Ἀνδρονίκη Τηλε-μάχου Βλαχιώτη 89 ἐτῶν.

ΚΕΡΑΣΟΒΟ: Ἀπεβίωσε ὁ ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΠΑΠΠΑΣ.

Πέθανε και ἐτάφη σὸ Βασι-λικὸ ἡ ΑΓΑΘΗ Κ. ΜΑΝΘΟΥ ἀφοῦ ἔπαι και τὸ ποτήρι τῆς κό-ρης της Οὐρανίας. Θερμὰ συλ-λυπητήρια σὴν ἄλλη κόρη της τὴν Ἀντώνω (σὴν Ἀλβανία) ἂν τὰ λάβῃ ποτὲ και σ' ἔλους τοὺς δικούς της.

ΚΑΤΩ ΜΕΡΟΠΗ: Ἀπεβίω-σε εἰς Γερμανίαν και διεκομίσθη πρὸς ταφὴν εἰς τὴν γενέτειραν ὑπὸ τοῦ υἱοῦ της Ἰωάννου Βλα-χιώτη και ἐξ Ἀθηνῶν τῆς οἰκ. Μαρίκας Βλαχιώτη και ἐξ Ἰω-αννίνων τῆς οἰκ. Μητσούλης ἡ πολυσέβαστος Ἀνδρονίκη Τηλε-μάχου Βλαχιώτη 89 ἐτῶν.

ΚΕΡΑΣΟΒΟ: Ἀπεβίωσε ὁ ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΠΑΠΠΑΣ.

Πέθανε και ἐτάφη σὸ Βασι-λικὸ ἡ ΑΓΑΘΗ Κ. ΜΑΝΘΟΥ ἀφοῦ ἔπαι και τὸ ποτήρι τῆς κό-ρης της Οὐρανίας. Θερμὰ συλ-λυπητήρια σὴν ἄλλη κόρη της τὴν Ἀντώνω (σὴν Ἀλβανία) ἂν τὰ λάβῃ ποτὲ και σ' ἔλους τοὺς δικούς της.

ΚΑΤΩ ΜΕΡΟΠΗ: Ἀπεβίω-σε εἰς Γερμανίαν και διεκομίσθη πρὸς ταφὴν εἰς τὴν γενέτειραν ὑπὸ τοῦ υἱοῦ της Ἰωάννου Βλα-χιώτη και ἐξ Ἀθηνῶν τῆς οἰκ. Μαρίκας Βλαχιώτη και ἐξ Ἰω-αννίνων τῆς οἰκ. Μητσούλης ἡ πολυσέβαστος Ἀνδρονίκη Τηλε-μάχου Βλαχιώτη 89 ἐτῶν.

ΚΕΡΑΣΟΒΟ: Ἀπεβίωσε ὁ ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΠΑΠΠΑΣ.

Πέθανε και ἐτάφη σὸ Βασι-λικὸ ἡ ΑΓΑΘΗ Κ. ΜΑΝΘΟΥ ἀφοῦ ἔπαι και τὸ ποτήρι τῆς κό-ρης της Οὐρανίας. Θερμὰ συλ-λυπητήρια σὴν ἄλλη κόρη της τὴν Ἀντώνω (σὴν Ἀλβανία) ἂν τὰ λάβῃ ποτὲ και σ' ἔλους τοὺς δικούς της.

ΚΑΤΩ ΜΕΡΟΠΗ: Ἀπεβίω-σε εἰς Γερμανίαν και διεκομίσθη πρὸς ταφὴν εἰς τὴν γενέτειραν ὑπὸ τοῦ υἱοῦ της Ἰωάννου Βλα-χιώτη και ἐξ Ἀθηνῶν τῆς οἰκ. Μαρίκας Βλαχιώτη και ἐξ Ἰω-αννίνων τῆς οἰκ. Μητσούλης ἡ πολυσέβαστος Ἀνδρονίκη Τηλε-μάχου Βλαχιώτη 89 ἐτῶν.

ΚΕΡΑΣΟΒΟ: Ἀπεβίωσε ὁ ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΠΑΠΠΑΣ.

ΧΑΡΕΣ

Στὶς 19/10/75 ἔγιναν οἱ γά-μοι τοῦ κ. Μάνθου Χαρίση ἀπὸ τὴν Βήσσανη μετὰ τῆς Χρυσαν-γῆς Μπόρα.

Τοὺς εὐχόμεστε ζωὴ εὐτυ-χιμένη.

Στὶς 22 τ.μ., σὸν Ἄγ. Ἰ-ωάννη (Κουκάκι) ἔγινε ὁ γά-μος τῆς Ἰωάννας Μαυρομμά-τη, ἀπὸ τὴν Βήσσανη μετὰ τοῦ

κ. Περικλῆ Βαρδάκη.

Τοὺς εὐχόμεστε ζωὴ εὐτυ-χιμένη.

Στὶς 22 τ.μ., σὸν Ἄγ. Ἰ-ωάννη (Κουκάκι) ἔγινε ὁ γά-μος τῆς Ἰωάννας Μαυρομμά-τη, ἀπὸ τὴν Βήσσανη μετὰ τοῦ

κ. Περικλῆ Βαρδάκη.

Τοὺς εὐχόμεστε ζωὴ εὐτυ-χιμένη.

Στὶς 22 τ.μ., σὸν Ἄγ. Ἰ-ωάννη (Κουκάκι) ἔγινε ὁ γά-μος τῆς Ἰωάννας Μαυρομμά-τη, ἀπὸ τὴν Βήσσανη μετὰ τοῦ

κ. Περικλῆ Βαρδάκη.

Τοὺς εὐχόμεστε ζωὴ εὐτυ-χιμένη.

Στὶς 22 τ.μ., σὸν Ἄγ. Ἰ-ωάννη (Κουκάκι) ἔγινε ὁ γά-μος τῆς Ἰωάννας Μαυρομμά-τη, ἀπὸ τὴν Βήσσανη μετὰ τοῦ

κ. Περικλῆ Βαρδάκη.

Τοὺς εὐχόμεστε ζωὴ εὐτυ-χιμένη.

Στὶς 22 τ.μ., σὸν Ἄγ. Ἰ-ωάννη (Κουκάκι) ἔγινε ὁ γά-μος τῆς Ἰωάννας Μαυρομμά-τη, ἀπὸ τὴν Βήσσανη μετὰ τοῦ

κ. Περικλῆ Βαρδάκη.

Τοὺς εὐχόμεστε ζωὴ εὐτυ-χιμένη.

Στὶς 22 τ.μ., σὸν Ἄγ. Ἰ-ωάννη (Κουκάκι) ἔγινε ὁ γά-μος τῆς Ἰωάννας Μαυρομμά-τη, ἀπὸ τὴν Βήσσανη μετὰ τοῦ

κ. Περικλῆ Βαρδάκη.

Τοὺς εὐχόμεστε ζωὴ εὐτυ-χιμένη.

Στὶς 22 τ.μ., σὸν Ἄγ. Ἰ-ωάννη (Κουκάκι) ἔγινε ὁ γά-μος τῆς Ἰωάννας Μαυρομμά-τη, ἀπὸ τὴν Βήσσανη μετὰ τοῦ

κ. Περικλῆ Βαρδάκη.

Τοὺς εὐχόμεστε ζωὴ εὐτυ-χιμένη.

Στὶς 22 τ.μ., σὸν Ἄγ. Ἰ-ωάννη (Κουκάκι) ἔγινε ὁ γά-μος τῆς Ἰωάννας Μαυρομμά-τη, ἀπὸ τὴν Βήσσανη μετὰ τοῦ

κ. Περικλῆ Βαρδάκη.

Τοὺς εὐχόμεστε ζωὴ εὐτυ-χιμένη.

Στὶς 22 τ.μ., σὸν Ἄγ. Ἰ-ωάννη (Κουκάκι) ἔγινε ὁ γά-μος τῆς Ἰωάννας Μαυρομμά-τη, ἀπὸ τὴν Βήσσανη μετὰ τοῦ

κ. Περικλῆ Βαρδάκη.

Τοὺς εὐχόμεστε ζωὴ εὐτυ-χιμένη.

Στὶς 22 τ.μ., σὸν Ἄγ. Ἰ-ωάννη (Κουκάκι) ἔγινε ὁ γά-μος τῆς Ἰωάννας Μαυρομμά-τη, ἀπὸ τὴν Βήσσανη μετὰ τοῦ

κ. Περικλῆ Βαρδάκη.

Τοὺς εὐχόμεστε ζωὴ εὐτυ-χιμένη.

Στὶς 22 τ.μ., σὸν Ἄγ. Ἰ-ωάννη (Κουκάκι) ἔγινε ὁ γά-μος τῆς Ἰωάννας Μαυρομμά-τη, ἀπὸ τὴν Βήσσανη μετὰ τοῦ

κ. Περικλῆ Βαρδάκη.

Τοὺς εὐχόμεστε ζωὴ εὐτυ-χιμένη.

Στὶς 22 τ.μ., σὸν Ἄγ. Ἰ-ωάννη (Κουκάκι) ἔγινε ὁ γά-μος τῆς Ἰωάννας Μαυρομμά-τη, ἀπὸ τὴν Βήσσανη μετὰ τοῦ

κ. Περικλῆ Βαρδάκη.

Τοὺς εὐχόμεστε ζωὴ εὐτυ-χιμένη.

Στὶς 22 τ.μ., σὸν Ἄγ. Ἰ-ωάννη (Κουκάκι) ἔγινε ὁ γά-μος τῆς Ἰωάννας Μαυρομμά-τη, ἀπὸ τὴν Βήσσανη μετὰ τοῦ

κ. Περικλῆ Βαρδάκη.

Τοὺς εὐχόμεστε ζωὴ εὐτυ-χιμένη.

Στὶς 22 τ.μ., σὸν Ἄγ. Ἰ-ωάννη (Κουκάκι) ἔγινε ὁ γά-μος τῆς Ἰωάννας Μαυρομμά-τη, ἀπὸ τὴν Βήσσανη μετὰ τοῦ

κ. Περικλῆ Βαρδάκη.

Τοὺς εὐχόμεστε ζωὴ εὐτυ-χιμένη.

Στὶς 22 τ.μ., σὸν Ἄγ. Ἰ-ωάννη (Κουκάκι) ἔγινε ὁ γά-μος τῆς Ἰωάννας Μαυρομμά-τη, ἀπὸ τὴν Βήσσανη μετὰ τοῦ

κ. Περικλῆ Βαρδάκη.

Τοὺς εὐχόμεστε ζωὴ εὐτυ-χιμένη.

Στὶς 22 τ.μ., σὸν Ἄγ. Ἰ-ωάννη (Κουκάκι) ἔγινε ὁ γά-μος τῆς Ἰωάννας Μαυρομμά-τη, ἀπὸ τὴν Βήσσανη μετὰ τοῦ

κ. Περικλῆ Βαρδάκη.

Τοὺς εὐχόμεστε ζωὴ εὐτυ-χιμένη.

Στὶς 22 τ.μ., σὸν Ἄγ. Ἰ-ωάννη (Κουκάκι) ἔγινε ὁ γά-μος τῆς Ἰωάννας Μαυρομμά-τη, ἀπὸ τὴν Βήσσανη μετὰ τοῦ

κ. Περικλῆ Βαρδάκη.

Τοὺς εὐχόμεστε ζωὴ εὐτυ-χιμένη.

Στὶς 22 τ.μ., σὸν Ἄγ. Ἰ-ωάννη (Κουκάκι) ἔγινε ὁ γά-μος τῆς Ἰωάννας Μαυρομμά-τη, ἀπὸ τὴν Βήσσανη μετὰ τοῦ

κ. Περικλῆ Βαρδάκη.

Τοὺς εὐχόμεστε ζωὴ εὐτυ-χιμένη.

Στὶς 22 τ.μ., σὸν Ἄγ. Ἰ-ωάννη (Κουκάκι) ἔγινε ὁ γά-μος τῆς Ἰωάννας Μαυρομμά-τη, ἀπὸ τὴν Βήσσανη μετὰ τοῦ

κ. Περικλῆ Βαρδάκη.

Τοὺς εὐχόμεστε ζωὴ εὐτυ-χιμένη.

Στὶς 22 τ.μ., σὸν Ἄγ. Ἰ-ωάννη (Κουκάκι) ἔγινε ὁ γά-μος τῆς Ἰωάννας Μαυρομμά-τη, ἀπὸ τὴν Βήσσανη μετὰ τοῦ

κ. Περικλῆ Βαρδάκη.

Τοὺς εὐχόμεστε ζωὴ εὐτυ-χιμένη.

κ. Περικλῆ Βαρδάκη. Τοὺς εὐχόμεστε ζωὴ εὐτυ-χιμένη.

Τοὺς εὐχόμεστε ζωὴ εὐτυ-χιμένη.

Τοὺς εὐχόμεστε ζωὴ εὐτυ-χιμένη.

Τοὺς εὐχόμεστε ζωὴ εὐτυ-χιμένη.

Τοὺς εὐχόμεστε ζωὴ εὐτυ-χιμένη.

Τοὺς εὐχόμεστε ζωὴ εὐτυ-χιμένη.

Τοὺς εὐχόμεστε ζωὴ εὐτυ-χιμένη.

Τοὺς εὐχόμεστε ζωὴ εὐτυ-χιμένη.

Τοὺς εὐχόμεστε ζωὴ εὐτυ-

Υστερα από 20 χρόνια

ΣΤΑ ΑΚΡΙΤΙΚΑ ΧΩΡΙΑ ΜΑΣ

Εκεί που πήραμε το διδασκαλικό «βάπτισμα του πυρός»

Υστερα από μια είκοσαετία είχαμε την ευκαιρία να επισκεφθούμε τα ακριτικά μας χωριά, που βρίσκονται πάνω στην οροσειρά της γαλατικής άγνωσης απ' τη μαρτυρική και πολύπαθη Β. Ηπειρό μας, αυτά που πήραμε το πρώτο «βάπτισμα του πυρός» — κατά τη στρατιωτική ορολογία — το πρώτο ξεκίνημα για τη διδασκαλική μας σταδιοδρομία.

Τα χωριά αυτά είναι η Μολυβδοσκεπάσι και το Αηδονοχώρι (Δεσποτία και Ουσιανό με τα παλιά τους ονόματα).

Στο πρώτο φτιάσαμε οὐν ταπεινοί προσκυνητές στο πανάρχαιο μοναστήρι, το αφιερωμένο στη Μεγαλόχαρη — την Παναγία την Πωγωνιανή — με τη θαυματουργή εικόνα του, που κτίστηκε απ' τον ευσεβή Βυζαντινό αυτοκράτορα Κων'νο Πωγωνάτο και εκπλήρωση τέματος.

Πήραμε μέρος στην ολονυχτία, την παραμονή της μεγάλης γιορτής της — το 15 Αυγούστου — που καθιέρωσε πριν από λίγα χρόνια ο φλογερός Δεσπότης της ακριτικής περιφέρειας σεβασμιωτάτος κ. Σεβασμιανός. Πάρα πολλά για το περιεχόμενο, το ιστορικό αυτό μοναστήρι, που επιβάλλεται να διατηρηθεί με κάθε θυσία, να διαβάσει κανείς στο περιπούδαστο σύγγραμμά, που με άρατους μόχθους γράφτηκε κ' εκδόθηκε απ' τον παλαίμαχο συνάδελφο, συν)χο τώρα, άξ. κ. Σταύρο Γκατσόπουλο, τον ακούραστο και πάντα θαλερό, τον ενθουσιώδη λάτρη της ακριτικής Ηπείρου μας, τον ξεθερω θιασώτη κ' αναγεννητή του ακριτικού χωριού του που ή μαύρη λαίλαπα της έμφύλιας διαμάχης των Ελλήνων μετέβαλε σε σωρούς έρειπίων, το άγαπαιτού μας Πωγωνίο. Αξίζει κάθε τιμή και κάθε έπαινος στον ευτυχή πατέρα, τον άξιο γιό, που έδωσε στην πατρίδα μας λαμπρούς έπιστήμονες — τα παιδιά του πρώτα κ' ύστερα τους μαθητάς του — που κάθε καλοκαίρι πηγαίνει ταπεινός προσκυνητής στα αιματοποιομένα άγια χώματα της ευανδρής Ηπείρου μας και δίνει το παρών στην ολονυχτία, όπως κ' έφετος, στην ιερή Σταυροπηγική Μονή Μολυβδοσκεπάσιου. Όσο για το βιβλίο του απερίφραστα και κατηγορηματικά εκφράζουμε την ταπεινή μας γνώμη πως επιβάλλεται να στολίξη τις βιβλιοθήκες μας.

Δεύτερος σταθμός μας για ολιγοήμερη παραμονή και πνευματική ανάπαυση το Αηδονοχώρι, όπου υπηρετούσε κάμποσα χρόνια. Εθ' σταθμό δε δυο σημεία, που με ένθους έπαινον και με έντυπια πλάρα πολύ. Πρώτο ή άνακαινιστή του έπίσης πανάρχαιου μοναστηριού της Γκούρας, που κ' αυτό όπως της Μολυβδοσκεπάσιου πρέ-

πει να διατηρηθή οὐν ιστορικό κειμήλιο για να διαλαλή ανά τους αιώνες τη θαυρία πίστη και άφοσίωση στο Θεό των προγόνων

Υπό ΝΙΚ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ, διδ)λου, Δ)ντου 9θεσίου Δημ. Σχολείου Παιδο-πόλεως «ΚΑΛΗ ΠΑΝΑΓΙΑ» Βεροίας

μας, από τον σεβασμιώτατο Μητροπολίτη της περιφέρειας, που από πάνω αναφέραμε. Την παραμονή της πανελληνίας γιορτής της Παναγίας μας με τον ευλαβή ιερέα του χωριού άδισμ. κ. Λάμπρου ούραμε τα θήματά μας, ευλαβικοί προσκυνητές στο μοναστήρι, που είναι αφιερωμένο στους Ταξάρχες μας. Πολλές φορές το είχαμε έποκεφθή με τους μικρούς μας μαθητάς τόσο από τη Μολυβδοσκεπάσι όσο κ' απ' το Αηδονοχώρι κ' απολαμβάνουμε τη μαγευτική θέα του. Σκαρφαλωμένοι οὐν άητοφωλή, κτιμένο ο έπέρους, πανώλητος ομπαγείς βράχους, άξιο για θέρετρο, άγνάνια απ' το Λεσκοβίκι βορειοανατολικά και την Πρεμετή νοτιοδυτικά, θα μεταβάλλονταν άσφαλως, άσφαλέστατα, σε σωρούς έρειπίων αν δεν τ' άγκάλιαζε το στοργικό ενδιαφέρον του άκάματου Δεσπότη μας. Κατάρθωσε με τη δραστηριότητα την άκάματη, που τον δια-

κρίνει, να έποκευασθούν όλα τα έρειπωμένα κελιά του και να γίνη δημόσιος δρόμος από το χωριό. Την Κυριακή στις 17 Αυγού-

στου στην Παναγία της Μολ)σου, άνάμεσα ος συγγενείς και έκλεκτούς φίλους έλαβε χώρα ή στέψη του κ. Μάνη, δημοσιογράφου, με την χαριτόβρυτη και με πολλές άρετες οτολομένη διδα Φωτεινή του κ. Σπύρου Προκοπίου, θερμού φίλου μας, από τ' Αηδονοχώρι. Θεωρούμε ύποχρέωσή μας κ' από τη θέση αυτή ν' άπευθύνομε τις όλοθέρμες, όλοκαρδες, κ' όλοφυχες εύχές μας τόσο στο ταριαστώ ζευγάρι, όσο και στους ευτυχείς γονείς, στους όποιους εύχόμαστε όλοφυχια γρήγορα να το καμαρώσουν μ' ένα νεαρό θλαστήρι στην άγκαλιά.

Ανήμερη της μεγάλης γιορτής — 15 Αυγούστου — πούλμαν τουριστικά, ένα απ' την Αθήνα και δύο απ' τη Γιάννενα, που μετέφεραν ευλαβικούς προσκυνητές στο γραφικό έξωκλήσι της Παναγίας της Αηδονοχώρας, άνηφορίζαν μ' άγκομαχητό τον καυλωτό δρόμο. Οί προσκυνητές

ξενητημένοι και ντόπιοι Αηδονοχωρίτες, αλλά και Αθηναίοι και ξένοι απ' τα γύρω χωριά, που έφθασαν για ένα ευλαβικό προσκύνημα, με σύγχρονα και για γοητευτική απόλαυση της μαγευτικής τοποθεσίας με τα άφθονα γάργαρα νερά και το γλέντι το τρικουβερτο, Άνάμεσα στα πούλμαν πολλά Ι.Χ., ταξί και διαφόρων τύπων αυτοκίνητα. Μετά τη θεία λειτουργία την πολύ κατανυκτική, που τελέστηκε απ' τον ταπεινό λειψτή, συν)χο άδισμ. κ. Παπαπορφύριου Σωτήρη, περιφορά της εικόνας και λαχειοφόρο άγορά για την ένισχυση της έκκλησίας, φαγοπότι γερό, έπηκολούθησε γλέντι τρικουβερτο με την ύπεροχη όρχήστρα του Τάκη Λούκα. Δεν άναφέρομε ονόματα των παρευρεθέντων — και θα μάς συγχωρήσουν πιστεύω — γιατί θα καλόπαμε πολύ χώρο της φιλόξενης άγαπητής έφημερίδας μας. Άναφέρω μόνο τουτό που άκούσαμε απ' τη χείλη του άδισμ. κ. Παπαπορφύριου, ή Αηδονοχώρας είναι ή πρώτη θέση του μοναστηριού της Γκούρας και τρίτη ή σημερινή.

Άπευθύνομε κ' από τη θέση αυτή τα θερμά συγχαρητήρια στον άκούραστο πρόεδρο της άδελφότητας Αηδονοχωριτών Αθηνών κ. ρ. Σταύρο Νάκο και στους διοργανωτές της έκδρομής κ.κ. Άνδρέα Νικόπουλο και Μιχάλη Βλάχο και τον Πρόεδρο της Άδελφότητας Αηδονοχωριτών Ιωαννίνων κ. Άνδρέα Σμυρή. Σύγχρονα τους εύχόμαστε να έντεινουν τις φιλότιμες κ' άοκνες προσπάθειές τους για την άνοδο και πρόοδο του χωριού τους, της γενέθλιας γής, της στενότερης πατρίδας — κατά τον σοφό Ηπειρώτη παιδαγωγό κ. Ερμπίδη Σούρλα, τη διατήρηση στενών δεσμών και διαδύρητων με τη γενέτειρά τους.

Σ' όλους τους ταπεινούς κ' ευλαβικούς προσκυνητές εύχόμαστε από τα βάθη της καρδιάς μας ή Μεγαλόχαρη να χαρίξη ύγεια, χαρά, ευτυχία, άτοιμική και οικγενειακή, πλούσια και έλέη της, επάνορθήν και να μάς άξιώση και του χρόνου τον ίδιο καιρό να σήψωμε και πάλι σάν άγαπημένους και καλοί φίλοι στη μαγευτική, τη γοητευτική Αηδονοχώρα.

ΒΗΣΣΑΝΙΩΤΙΚΗ ΣΥΝΕΣΤΙΑΣΙ

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ έκ της σελ. 1)

χορό; (Αριθμητικώς) 89! (Ολογραφως) όγδόντα έννια! (Καθαρουσάινικα) όγδοήκοντα έννεα!

Κάποιος άναρωτιόταν, όχι από μέσα του, όπως μπορεί να άναρωτηθήκε και καθ' ένας από τους 89: Δέν ύπάρχουν άλλοι Βηρσανιώτες στην Αττική; Έσεις Βηρσανιώτες που δέν ήρθατε τί λέτε; Υπάρχουν ή όχι;

Τό γεγονός είναι συμπτωματικό ή ένδεικτικό; Και άλλοι πάλι ισχυρίζονταν ότι ή έπιτυχή δέν έξαρτάται από τον αριθμό των προσερχομένων, όπως π.χ. στο σημερινό γλέντι, που ήταν άντιστροφώς άνάλογο.

Γιατί πραγματικά ή συζήτάσι μας είχε κάτι το ύπεροχο και μεγαλειώδες. Τό περιβάλλον ώραιότατο, τό μενού περίφημο σε ποιότητα και κατά θούληση σε ποσότητα. Τό προσωπικό περιποιητικώτατο και ή ιδιοκτήτης κ. Ρόζας γλέντησε μαζί μας μέχρι το πρωί.

Τό κέφι άπερίγραπτο, έκδηλώνεται σ' όλόκληρη την αίθουσα και ιδιαίτερα στο «στρώτο», Βηρσανιώτικο χορό, που όσο περνά ή ώρα γίνεται και πιο καλός και περισσότερο μεγαλόπρεπος και κεφάτος.

Στις 4.30 άρχισαν τα χαρ-

ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΑΓ. ΚΟΣΜΑ ΠΩΓΩΝΙΟΥ

Στις 19 τ.μ. έγιναν οι Άρχαιρεσίες της Άδελφότητας Άγιοκοσμιτών στην αίθουσα του Π.Κ.Η. Η προσέλευση ήταν πρωτοφανής.

Τό άπερχόμενο Δ.Σ. έλογόδοησε για τα πεπραγμένα της προηγούμενης τριετίας.

Η Γεν. Συνέλευση άποφάσισε να διαθέση 20.000 δραχμές για την άποπεράτωση του Ξενώνα στο χωριό και 8.000 δρχ. για την άγορά των ορεκτικών επίπλων.

Στις άρχαιρεσίες που έπακολούθησαν, για την άνάδεξι νέου Δ.Σ. έψηφίστηκαν: Πρόεδρος Γρ. Χρηστίδης, Γρ. Βράτσας Άντιπρόεδρος, Έλευθ. Ματθαϊάδης Γεν. Γραμματέας, Άθ. Κοσούφης Τα-

μίας και Μέλη: Άλεξάνδρα Παπαδά, Σπυρ. Κιτσώνας και Βασ. Γκιούρντας.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Ός Μέλη του νέου Δ.Σ. της Άδελφότητας Άγιοκοσμιτών, ευχαριστούμε τους συγχωριανούς που μάς έτίμησαν με την ψήφο τους και νοιώθουμε θαυρία ίκανοποίηση και χαρά για την άθρόα προσέλευση των Άγιοκοσμιτών στην Γ.Σ., πράγμα που νομίζουμε ότι ευχαριστεί και όλους τους Καζίτες. Έμεις δέ αισθανόμαστε πιο δυνατοί για να δουλέψουμε με περισσότερη όρεξη για τό καλό του χωριού μας, αφού μάς πλαισιώνουν όλοι οι συγχωριανοί.

ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΡΑΠΟΝΑ ΠΟΥ ΑΚΟΥΜΕ

ΕΠΑΝΑΛΑΜΒΑΝΟΥΜΕ ότι τα προβλήματα των χωριών μας για να έπιλυθούν, για να δείξη γι' αυτά έτοιμ: και κάποιος ένδιαφέρον το άρμόδιο κρατικό όργανο, ή άρμόδια Αρχή ή Υπηρεσία, πρέπει «να θυγούνε στη φόρα». Άπλά λόγια. Η δημοσίευσή τους σε όποιοδήποτε έντυπο αυτό το σκοπό έχει και βοηθάει σημαντικά. Αυτό το τονίζουμε, γιατί πρέπει να γνωρίζη ο καθένας ότι κάθε έντυπο γίνεται άντικείμενο μελέτης από

Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΝΕΩΝ ΠΩΓΩΝΙΟΥ ΕΥΧΑΡΙΣΤΕΙ

Η προσωρινή Δ.Ε. του Συλλόγου Νέων Πωγωνίων αισθάνεται ύποχρεωμένη να εύχαριστήση και άλλη μία φορά τα μέλη του Δ.Σ. της Άδελφότητας Περισστερίου και όλους τους Μεγχιουλές για την πρόσκληση και την ήμέρα του Χορού της Μέγχιουλής και για την τιμή που της έγινε να άνοίξουν οι Νέοι το χορό.

Έκ της Δ.Ε.

ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΛΙΜΝΙΩΝ

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ έκ της σελ. 1)
ό όποιος, μέσω του Προέδρου της Άδελφότητας, διέθεσε τό ποσό των 100.000 δραχμών για την ά-

νέγερσι κωδωνοστασίου της έκκλησίας του χωριού μας και του όποιου ή κατασκευή άρχισε. Τους άδελφούς κ.κ. Βασ. και Κων. Ζήσην, διότι, μερίμνη της Άδελφότητας, άνήγειραν, δαπάναι των, ύπόστεγο στην κεντρική είσοδο της έκκλησίας. Και τον κ. Γεώργ. Γκουγκούση, ό όποιος διαθέτει τό ποσό των 40.000 δρχ. δια την άγορά καμπίνας.

Η Δ)σις της Άδελφότητας εύχεται όπω: το παράδειγμα των άνωτέρω — γνώρισμα Ηπειρώτικα — ακολουθήσουν και άλλοι συγχωριανοί για έργα πρόδου και πολιτισμού στο άγαπημένο μας χωριό.

Τέλος γνωρίζεται προς τα μέλη της Άδελφότητας ότι και έφέτος θα έκτυπωθή ήμερολόγιο (άτζέντα) και παρακαλεί όλους τους συγχωριανούς να βοηθήσουν στην προσπάθειά μας αυτή, άγοράζοντας και διαθέτοντας το. Έπίσης να γνωστοποιήσουν σ' όποιους της Άδελφότητας, άλλανές διευθύνσεων και τηλεφώνων αν υπάρχουν και όσοι έκ των συγχωριανών έπιστήμονες και επαγγελματίες θέλουν να διαφημισθούν μέσω του ήμερολογίου, να μάς το γνωρίσουν έγκαιρως.

Έκ του Δ.Σ. της Άδελφότητας

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Ν. ΠΑΝΤΑΖΗΣ

Χειρούργος Όδοντίατρος

ΔΕΧΕΤΑΙ:

1 — 2 & 5 — 8 μ.μ.

και επί συνεντεύξε

Όδός Γ' Σεπτεμβρίου 54

Α' όροφος — Τηλ. 832.100

ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ

ΚΑΤΩ - ΡΑΒΕΝΙΩΤΩΝ

ΠΡΟΣΚΑΝΕΗ

Ο Φιλεκπαιδευτικός Σύνδεσμος Κ. Ραβενιωτών Ηπείρου, οργανώνει την Τετάρτη, στις 3 Δεκεμβρίου 1975, ώρα 7.30 π.μ., στην αίθουσα του Πνευματικού Κέντρου Ηπειρωτών — δδός Κλειοθένους 15 — δίπλα στο Δημαρχείο Αθηνών, διάλεξη, με θέμα:

«Η συμβολή των Άδελφότητων στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος» (ΟΙ ΘΑΛΑΣΣΕΣ ΜΑΣ ΠΕΘΑΙΝΟΥΝ ΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΘΑ ΠΕΘΑΝΟΥΝ ΑΝ...).

Όμιλήτης θάνα ο παιδαγωγός κ. Νικηφόρος Ζήσης. Θα έπακολουθήσει συζήτηση.

Παρακαλούμε, ήπειρώτες και μή, να τιμήσουμε με την παρουσία τους την έκδήλωσή μας.

Ο Πρόεδρος

ΒΑΣ. ΠΛΟΣΚΑΣ

Ο Γεν. Γραμματέας

ΚΩΝ. ΚΟΣΟΒΙΤΣΑΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΡΙΝΤΖΗΣ

Δρ Ίατρος — Χειρουργός

Δέχεται καθ' έκάστην 6—8 μ.μ. πλην Σαββάτου

Βασ. Σοφίας 119 — Τηλ. 6422.243

ΕΠΙΠΛΩΣΕΙΣ — ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΕΙΣ

ΠΑΝΤΟΣ ΤΥΠΟΥ

ΤΙΤΗ Γ. ΧΡΗΣΤΙΔΟΥ

Άντ. Θεοχάρη 42 & Μαυρομυχάλη — Πειραιεύς

Τηλ. Κατ. 4521.775 — Οίκ. 4516.355

Τραπεζαρία, Κρεατοκόμαρι, Σαλόνια, Βιβλιοθήκες, Κασελοντίθανα, Κρεβάτι - Καναπές,

Κρεβάτι - Πολυθρόνα κλπ.

ΠΑΡΕΧΟΝΤΑΙ ΕΥΚΟΛΙΑΙ ΠΛΗΡΩΜΗΣ